AKBABA

— Merhametli baylar!.. Büyükadada iki odalı bir ev kiralıyan bu biçareye İstanbula dönecek bir vapur parası!..

OLAYLAR ALAYLAR

ANKARA YOLCULUĞU

Geçen hafta Ankaraya gittim. Yemyeşil bir bahar içinden geçerek...

Yataklı vagon tel dolaptan farksızdı: İçerideki yolcular sıcaktan ekşimesin diye camları açıyorlar, fakat sinekten ve sivrisinekten korunsun diye de incecik tel kafes geçirilmiş kapakları kapıyorlardı.

Fakat bir aralık, kulağımın dibinden, yabancısı olmadığım ince bir vızıltı geçti. Eh, anlayana sivrisinek saz demişler.. Baktım, şeffaf kanadlı bir nazenin, kendi çalıp kendi oynayarak odamda zevkediyor. Meğer, pencerenin teli bir kaç yerinden patlakmış.. Sıcaktan terlemeyi sıtmadan titremeye tercih ederek camı kapadım!

Yataklı vagonlar lokantasının yemekleri de bir tuhaf: Çorbadan sonra, güneş çarpması bir kalkan balığını, hüviyeti karışık bir yağda kızartıp müşterilere dayıyorlar. Yanı sıra da, bol sirkede banyo eden solucanlı, sümüklüböcekli salatalar!.. Hele portakal çekirdeğiyle portakal kabuğundan yapılmış az şekerli pelteye diyecek yoktu doğrusu!

Sabahleyin, takdim edilen bahşişe teşekkürü lüzumsuz gören bay memura iki lira verip valizimi de pencereden hamala kendim uzattıktan sonra Ankaraya indim.

Ooooh... Süleyman dedenin Mevlûdunda yazdığı gibi:

İndiler gökten melekler sâf sâf!

Evet, Paraşüt kulesinden, beyaz şemsiyelerini açmış asrî melekler, sanki bizi karşılamak için gökten yağıyordular...

Sıra ile dizilmiş otomobillerden birine bindim. Çukursuz, hendeksiz asfalt üzerinde ve yemyeşil ağaçlar arasında kayarak Belvü Palasın önünde durduk. Otel müdürü bay Hüsnü, tombul tombul gülerek koştu. Odam hazırmış. Tam benim gibi İstanbul çocuğunu sevindirecek bir oda: Gençlik Parkındaki Marmaraya karşı.. Beyaz yelkenleri bahar rüzgâriyle şişmiş sandallar, kotra yavruları bir kıyıdan öbür kıyıya süzülüyor...

* * *

Üç günlük misafirlik, bana bir şeyler öğretti, hem de İstanbulun ve İstanbullunun lehinde olmıyan bir şeyler...

Şair Nedim, hani bir şiirinde:

Hep halkının etvarı pesendide ve makbul

diye İstanbul ahalisindeki inceliği, kibarlığı, nezaketi metheder ya... Şimdi sağ olsaydı, inanınız ki bu methiyeyi Ankara için yazardı.

Otobüs duraklarındaki sıra bekleme parmaklığını ben Ankarada iken kaldırdılar. Geçerken baktım: Kadını, erkeği; askeri, sivili; mekteplisi, işçisi; sırasına razı, sakin, rahat, dizilmişler, efendi adımlarla inip biniyorlar... Öyle, tramvay daha köşeyi dönerken, makasta duraklarken yaptığımız gibi, itişe kakışa, grekoromen oyunlarla ha babam hücum yok!

Sayın şoför baylarımızın kulakları çınlasın, doğrusu Ankara şoförlerini de pek beğendim: Edebli, terbiyeli, nezaketli insanlar. Hem nizama saygıları var, hem müşteriye. Yanaştın mı, kapıyı açıp soruyorlar:

— Emriniz?..

Bizim tosunlar gibi, bir tanecik olsun afilisine raslamadım. Bir tanesi olsun omuzunu çarpıtıp: «Müşterim var» demedi. Benzinim yok» demedi. Hele, saat ne yazıyorsa kuruşu kuruşuna verdim, yine «teşekkür ederim» den başka söz demedi.

* * *

Sabahleyin odamda, koridordan gelen acaip seslerle uyandım:

— Kur tepsiyi Abbas!

— Geç karşıma palamut Rıza!

— Sür ekmeğe reçeli!

— Boğaz ola Kelle Mahmut!

Kendi kendime düşünmeğe başladım: Cahit Sıtkı Tarancının şiirlerine benzeyen bu sözler ne idi?.. Yoksa karşıki odada genç şairlerimiz mi vardı?

Oda hizmetçisini çağırıp sordum. Meğer kimmiş bunlar biliyor musunuz?.. Ankaraya maç yapmak için gelen Beşiktaş kulübünün futbolcuları!..

* * *

İstasyonda valizimi alan hamal, trene kadar getirdi. Acaba kaç kuruş vermeliydim?.. İstanbulda olsa, malûm, ne versem sırnaşacak, memnun olmıyacaktı. Bir deneyim dedim ve bir yirmi beşlik koydum. Adamcağız kasketini çıkardı ve tatlı bir tebessümle beni selâmladı:

— Teşekkür ederim bayım, güle güle gidiniz!

* * *

Kulağımda Ankaralı hamalın sesi, gözümde Ankaralı yolcuların sıra bekleyişi, hayalimde Ankaralı şoförlerin efendi hali, bütün yol boyunca düşündüm:

Asırlarca, bütün inceliklerı kendimize malederek İstanbullu olmıyan vatandaşlara söylediğimiz bir sözü, artık Ankaralılar pek haklı olarak biz İstanbullulara söyliyebilirler:

Kenârın dilberi nâzik te
olsa nazenin olmaz!

Çimdik

Kargalar — Allah razı olsun şu Ulaşdırma bakanlığından.. Taşıt ücretlerinin yüksekliği sayesinde insanların yiyemedikleri meyvaları biz yiyoruz!

AKBABA

Yıl: 23 Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Yusuf Ziya Ortaç Sayı: 63

İKİNCİ PARTİ

Fethi Okyarın, Ahmet Ağa Oğlunun, Nuri Conkerin ruhları şadolsun: İkinci parti kuruluyormuş, Demokrat partisi!

Tuhaf şey... Ya biz ne oluyoruz? Biz Halk particiler, yirmi yıl içinde pek mi Aristokrat olduk?

Bu partinin Başbakanı, daha dün, Abdülhak Hâmid'in, Endülüs hükümdarının hazineleri içinde konuşan Tarık'ı gibi, Millet Meclisi kürsüsünden:

— Şükrü!.. Sen bir Saracoğlusun!

Diye, halk çocuğu olmakla öğünüyordu.

Sakın bana, suratınıza viski hohlıyan ve yüzünüze burun delikleriyle bakan isimler saymayınız. Her fırkanın birkaç şımarık çocuğu vardır!

İkinci parti...

Adı ne olursa olsun, iç politikanın bu yeni yavrusunu, son günlerde, Meclis kürsüsünde ve gazete sayfalarında görür gibi oluyoruz: Köy enstitülerinde başka düşünüyor, toprak kanununda başka konuşuyor!

Yeni fırka, Halk partisi içinde, ağızları ayrı, karınları ayrı sesler çıkaran kimseleri, bir vantrlok tuhaflığından kurtaracaktır.

Dünyaya, altı yıllık harpten sonra neler getirdiği henüz pek bilinmiyen sulh, bize bir Demokrat parti *getirirse, çok görmiyelim.* Yirmisini aşan Cumhuriyetimiz, artık iki evlât sahibi olacak yaştadır.

Acaba, yeni fırkayı, yeni yeni fırkalar kovalayacak mı dersiniz?.

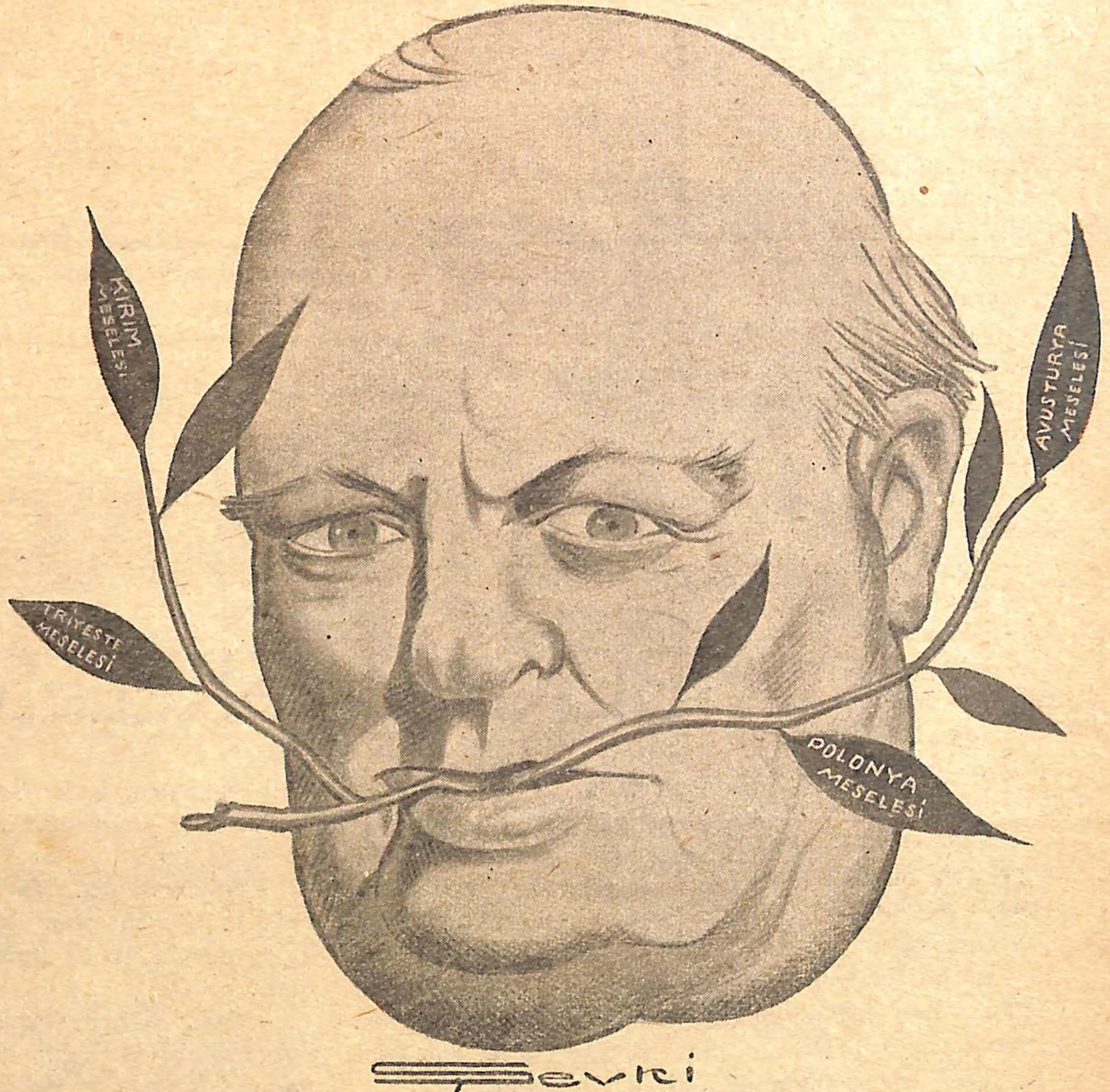
Eğer, siyaset sarhoşluğu içki sarhoşluğuna benzeseydi, meşhur meyhane tekerlemesini tekrarlardım:

— Biri yarar, ikisi karar, üçü sarar, dördü zarar!..

Şimdilik, doğum ağrıları çeken vatan anaya sıhhat, ebesine muvaffakiyet dileriz.

Yavrumuz, hayırlı olsun, uğurlu olsun... Ve Arif Oruçsuz olsun!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Çörçil — Ne kadar dişimi sıksam nafile.. Ağzımdaki bakla filizlenmeğe başladı!

O gün pazardı. Şöyle Boğaziçine doğru bir seyran yapayım dedim ve iskeleye indim. Vapur saatine on on beş dakika olsa gerekti ki, yolcuya benzer kimsecikler görünmüyordu. Ihtiyar çimacıya sordum :

— Hisara vapur kaçta?..

— Anadoluya mı, Rumeliye mi?

— Hangisine olursa olsun...

— Bak hele.. Daha nereye gideceğini bilmezsin, gelir bana vapur sorarsın...

— Peki canım, sormam.. Gider tarifeye bakarım..

— Hele bir dene.. Bir şey anlar mısın!

— Ne o? Beni pek cahil sandın galiba...

— Estağfurullah, amma, Boğaz tarifesine bakmak ayrı sanattir. Ondan Fatin Hoca bile anlamıyor!

— Neden yahu?..

— İlim bu bayım.. Siyah oklarını bilmek lâzım, kırmızı oklarını bilmek lâzım, yıldızlarını bilmek lâzım...

— Peki.. Meselâ Anadoluhisarına?..

— Haa.. Eğer Anadoluhisarına gideceksen iki buçuk saat sonra vapur var!

— Ne? Ne? Ne?..

— Evet... İki buçuk saat sonra...

— Niçin böyle?..

— Dedim ya beyim, tarife ilmi bu!..

— Affedersin, unuttum.. Tabiî ilim olunca akıl ermez. Peki vapurlar Şirketi Hayriyeden Denizyollarına geçeli işler düzeldi mi?..

— Sorar mısın?.. Bir kere Boğaza da büyük vapurlar işlemiye başladı..

— Sahi mi?

— Evet, daha geçen gün Pendik vapuru Bebek önünde karaya oturdu ya...

— Başka, daha neler oldu?

— Hazirandan itibaren Anadolufenerinden Yalovaya kadar aktarmalı seferler başlıyacak; Boğazın bir başından binip Büyükadada, ineceksin gayri...

— Kaç saatte?

— Canım saatini ne yapacaksın? Orada binip orada ineceksin ya, ona bak.. Artık kaç saatte, kaç, günde olursa olsun...

— Şu gelen vapur bizimki galiba...

— Yok, o sizden evvel kalkacak ama, sizden sonra Hisarlara varacak.

— Neden?

— Söyledik ya.. Tarife cilvesi.. Dilenci vapurudur o, uğramadık iskele bırakmaz..

— Şey.. Sana birşey sorayım: Eskiden kaptanlar, vapur kıyıdan geçerken yalı pencerelerinden uzatılan baklava tepsilerini alırlarmış.. Doğru mu?

— Eskidense doğrudur tabiî.. Şimdi kaptanlarda o yürek ne gezer? Bir tepsi baklavayı elinde görse hepsi düşer bayılır!..

— Neden? Un da var, şeker de...

— Yağı unuttunuz bayım! Asıl yağ herkesin yüreğinin yağını eritiyor!

Baktım, adamcağız dertli. Bahis bir Boğazdan öbür boğaza geçiyor. Bir az daha sorarsam, Hikmet Bayur gibi dokunmadık konu bırakmıyacak. En iyisi:

— Dur, bilet alayım... diyip ayrıldım.

Bir az sonra iskeleye yanaşan vapurun halatını alırken bağırıyordu:

— Kuruçeşme.. Bebek.. Boyacıköyü!..

İhtiyarlar, güzeller, allıklı düzgünlü yolcular, bütün bu iskelelere uygun bir kalabalık, vapura hücum ediyordu.

Görünmiyen Adam

— Heriften öyle bir intikam aldım ki, sorma...
— Mahkemeye mi verdin?..
— Hayır... Eline bir «T» kuponu verip Yerli mallar pazarına gönderdim!..

ALAYLAR

BOĞAZ İSKELESİ

Yola gelmedi

Büyük bir işletme iki eksiltme açmıştı. Bir yol yapılacaktı, bir de ahır. Eksiltmenin yapılacağı gün her iki eksiltmeğe de girecek olan iş adamları işletmenin büyük salonunda toplanmışlar; havadan, sudan, politikadan konuşuyorlardı. Eksiltmeği yapacak olan komisyonun başkanı bir masanın başında oturmuş önünde yığılı zarfları, kâğıtları, plânları ve projeleri son olarak bir kere daha gözden geçiriyordu. O sırada eksiltme komisyonu üyelerinden biri içeri girdi. Başkanın yanına gitti. Kulağına eğildi ve başile ilerde birbirile konuşan iş adamlarından birini işaret ederek yavaş sesle:

— Yol için mi gelmiş bu? diye sordu.

Başkan hiç düşünmeden hemen şu cevabı verdi:

— Hayır yola gelmedi, ahıra girecek!

Gazetelerden: Millî Eğitim bütçesi bu yıl da artırıldı.

Karadeniz

Dünya ahvaline, bizim ahvalimize, Meclise, Partiye dair konuşarak yürüyorlar:

— Ticaret bakanına ne oldu böyle?

— *Hiç.. Üçlerin hücumları, yedilerin güvensizlikleri karşısında kırklara karıştı!*

— Yerine kim gelmiş?

— Karadeniz!

— Ben bu ismi tanıyorum...

— Elbet, onu bilmeyecek kadar coğrafya cahili değilsindir!

— Hayır, hayır... Daha evvel de...

— Vekildi.. Adliye vekili, İnhisarlar vekili, millet vekili.

— Bu sefer de Bakan oldu demek!

— Hem de Ticaret bakanı!

— Ne yapacak dersin?

— Bakacak!

— Başka?..

— Karadeniz oluşuna göre bir fırtına koparacaktır!

— Bu işten anlar mı?

— Elbet.. İsmini ikiye böl: Kara, deniz!.. Hem kara ticaretine, hem deniz ticaretine ehemmiyet vereceğine delil değil mi?..

— . . . . .

— Sonra, bu "Karadeniz„ in "kara„ sı, karaborsanın hakkından geleceğine, "deniz„ i de, ticaret hayatında dalgaya, anafora meydan vermiyeceğine işaret!

— Eh, öyleyse Allah yardımcısı olsun...

— Kimin?

— Daha orası belli değil!

• Bir rica

Büyük Millet Meclisindeki bütçe konuşmaları arasında, milletvekillerimizden doktor Fahri Ecevit de pahalılıktan şikâyet ederek:

— Bir iskarpin yirmi beş, otuz liraya alınıyor!

Buyurmuşlar... Merak ettik doğrusu: Bu yirmi beş, otuz liralık iskarpinler acaba hangi hamiyetli, hangi insaflı kunduracı mağazasında satılıyor?.. Sayın saylav adresi lûtfederlerse çoluk çocuk pek memnun oluruz!

Hasan Âli Yücel — Gözümüz aydın!

Kertenkele, Yılan

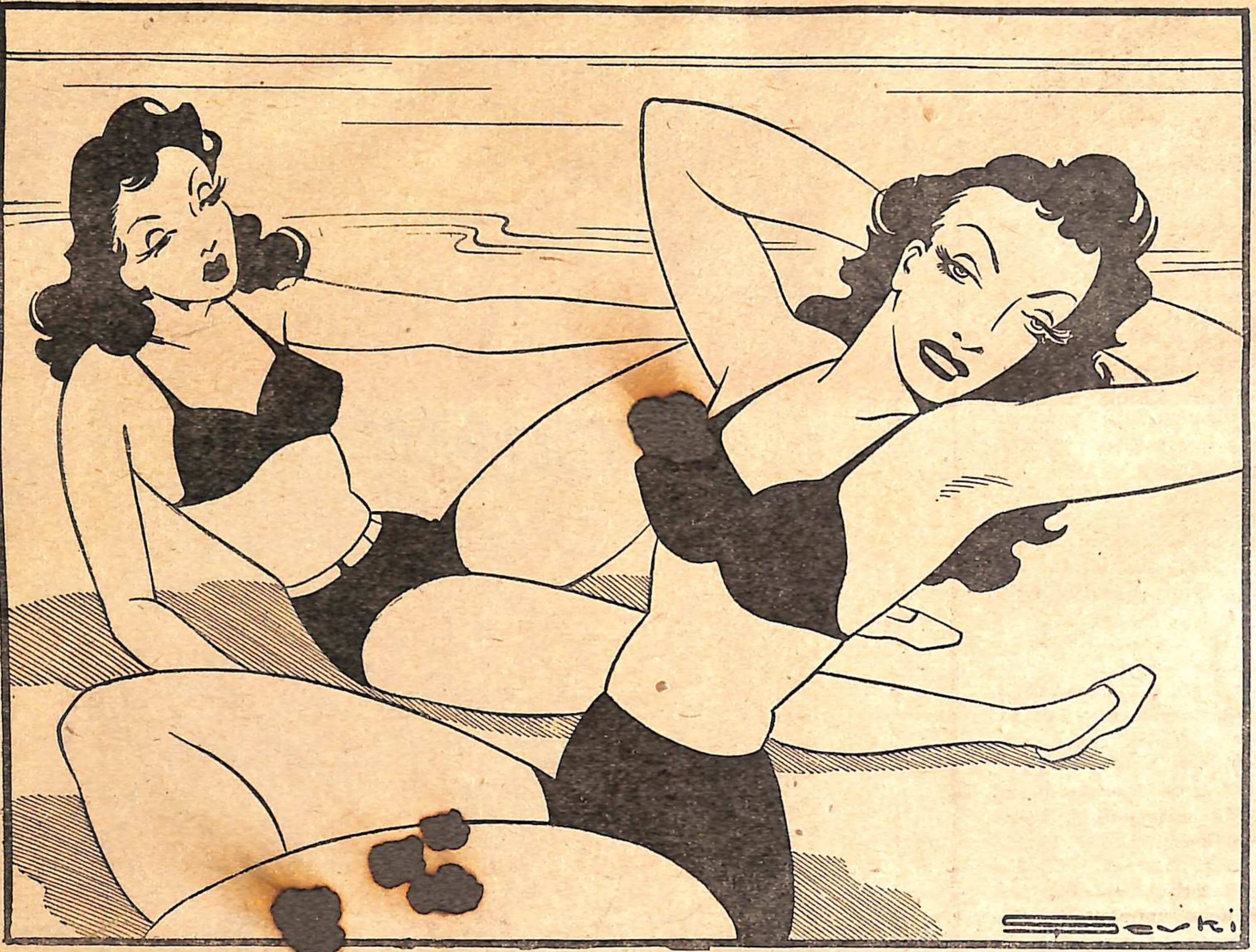
Memleketimize kırk bin metre lezar derisi gelmiş.. Kırk bin metre!.. Bayanlarımız kırk ayak olsalar, yine çok!

Akşam gazetesindeki sütununda, Refik Halid Karay bundan bahsederken soruyor:

Buna, başında «Kont» u, yahut «Baron» u eksik bir asilzade ismi gibi lezar demeğe ne lüzum var?.. Düpedüz Türkçesi «kertenkele» desek olmaz mı?.. Hem belki hanımlarımız adından iğrenir de, çanta yapıp ellerine almaktan, iskarpin yapıp ayaklarına takmaktan vaz geçerler!

Refik Halid aldanıyor. Bayanlarımızın en çok rağbet ettikleri çanta ve iskarpinler "yılan derisi„ değil midir?

Yılandan ürkmiyen insanları kertenkele ile korkutamayız!

— Leylânın başına geleni duydun mu?..
— Duydum, duydum.. Zavallı kız, dalgınlıkla geçen seneki nişanlılarından biriyle tekrar nişanlanmış!

Faydası

On dokuz mayıs şenliklerine gidiyorlardı. Otobüsle Karaköye geldiler. Kadıköy vapuruna bin güçlükle binebildiler. Turşu halinde iskeleye döküldüler. Tramvayla Fenerbahçe Stadına vardıkları sırada cibreleri çıkmıştı. Şenlikleri seyrederken babası, oğluna sordu:

— Söyle bana bakayım, bir gün ayıracak kadar, spora neden önem veriyoruz?

Çocuk ciddiyetle cevap verdi:

— Büyüyünce otobüslerde, vapurlarda ve tramvaylarda daha dayanıklı olabilmek için!

Spor

Baltacıoğlunun spor hakkında bir yazısı üzerine konuşuyorlardı. Baltacıoğlu:

— Evet, dedi, spor hayatı uzatır!

Ressam Mahmut itiraz etti:

— Eski insanlar spor bilmiyorlardı, ama pekâlâ yaşadılar...

Baltacıoğlu yalanladı:

— Evet ama, bak, sonunda hepsi de öldüler...

Mecliste olaylar

Bütçeyle kopup gürledi Mecliste kıyamet,
Tartıştı yarım milyar için koskoca hey'et!

Yıllardır unuttuktu bu cümbüşleri amma
Bir haylısı bülbül kesilip öttü nihayet!

Bahsetti kalaydan Feridun Fikri Düşünsel,
Susturdu Koraltan vererek nükteye kuvvet!

Hikmet Bayur'un savleti pek cân-ü yürekten
Ya Râb!.. Bu ne hikmettir?.. İlâhi bu hâlet!

Yağ derdi, şeker derdi, Ofis derdi de derdi,
Sen Başbakanın kalbine ver Tanrı, metanet!

Er çıktı Peker, söyledi tenkidini baştan
Israr ile hiç kimseye oy atmadı müsbet!

Dehrî diliyor şimdi Bakanlar Kurulu'ndan
Bilhassa ucuzlatma işinden yana gayret!

Dehrî-i Zaman

Güzel teklif

Amerikalıların gangster filimlerinden heveslenmiş olacaklar ki, bir kaç İngiliz çapulcusu başbaşa vermişler ve gözlerine kestirdikleri zengin bir İngilize bir tehdit mektubu göndererek ertesi akşama kadar 10,000 İngiliz lirasını muayyen bir yere bırakmasını, aksi taktirde adamcağızın karısını kaçıracaklarını yazmağı tasarlamışlar.

İnsan hali bu ya, işi tasarıdan başarıya dökerken bir yanlışlık olmuş ve mektup aynı isimde fakat hiç te zengin olmıyan diğer bir İngilizin adresine gönderilmiş. Ertesi akşam, tâyin edilen yerde para bulacakları ümidiyle ellerini uğuşturan çapulcular şu mealde bir notla karşılaşmıştılar: «Mektubunuzu aldım. Herhalde bir yanlışlık olduğundan eminim, zira ben fakir bir adamım; 10,000 İngiliz lirasını rüyamda dahi görmedim. Fakat teklifinizin ikinci kısmı beni fazlasiyle ilgilendirmektedir. Bu hususta memnuniyetle anlaşabiliriz!»

Bis!

Onbaşı Fritz, arkadaşlarına kemali hararetle Führer'in nasıl gömüldüğünü anlatıyordu:

— Ben merasimde hazır bulundum. Müthiş kalabalık *vardı ve tabut tam yirmi beş kere mezara kondu, çıkarıldı.*

Dinleyenlerden biri şaşırdı:

— O nasıl şey yahu? İnsan bir kere gömülmez mi?

Onbaşı Fritz büyük bir gururla cevap verdi:

— Evet ama, herkes değil. Hitlerin tabutu mezara her indirildikçe hazır bulunan binleree halk alkışlıyor ve Bis, Bis!! (yeni baştan) diye bağırıyordu!

Hakikisine benzesin!

Bir dairede şefti. O gün fevkalâde meşguldü. O kadar ki, ne derece haklı olursa olsun hiç bir müracaatı, hiç bir ziyareti kabul etmemiye katiyen karar vermişti. Kapısını açtı ve sekreterine:

— Bugün çok meşgulüm, beni kim ararsa, hattâ umum müdür bile olsa yok, dışarı çıktı diyiniz...

Dedi ve çekildi. Bir az sonra tekrar kapıyı açtı ve ilâve etti:

— Hattâ sözünüze inanmaları için siz de ben yokmuşum gibi davranın ve hiç bir iş görmeyin!..

Spiker

Ankara radyosuna spiker olacaktı. Ses provaları yapıldı, her şey mükemmeldi. Mukavele imzalandı. İlk akşam aşka ve kadınlara dair konuşmak üzere mikrofon başına geldi. Salonda dinleyiciler de vardı. Fakat dakikalar geçtiği halde yeni spiker bir türlü söze başlıyamıyordu. Bir iki defa yutkunup bir az kekeledikten sonra çekilmek zorunda kaldı.

Radyo müdürü ateş püskürüyordu:

— Yahu, daha dün provada bülbül gibi şakıyordun, ne oldun?

Spiker inledi:

— Evet ama, o zaman aşktan ve kadından bahsetmiyordum, salonda da karım yoktu!

Kadın — Işşşş!... Bu garı da kim?...
Erkek — Müşteri olacah... Bahsana cırcıbıldah soymuşlar!..

DELİL

Bayan Handanın ateş gibi yaramaz bir oğlu vardır: Ahmet. İlkokula gidiyor. Öyle yaramazdır ki herkes ondan sık sık gelir, annesine şikâyet eder. Bayan Handan yine bir gün böyle bir şikâyetle karşılaştı:

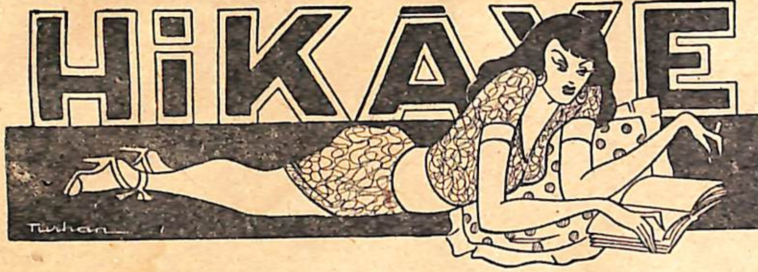
— Oğlunuz bana taş attı yolda...

— Taş size veya bir yerinize çarptı mı?

— Hayır...

Bayan Handan kuvvetle tekzibetti:

— Öyleyse bizimki atmamıştır.

AYTENİN AŞKI

Her Ayten adını taşıyan kız, ay gibi beyaz ve güzel olmaz ya.. Bu Ayten tamamiyle aksine kara kuru, uzun yüzlü, çekik gözlü idi. Üstelik beceriksiz, pısırık, çekingendi de!.

Annesi, babası ondan bahsederken daima suratlarını buruştururlar, dudaklarını bükerler:

— Bakalım, derlerdi, bu kız nasıl koca bulacak?

Ayten, «Kümbet zadeler» şirketinde daktilo idi. Bütün kız arkadaşları onun kılığını, kıyafetini, saç tuvaletini tenkidederler:

— Aman Ayten, diye azarlar gibi söylenirlerdi, sen de hiç kendine bakmazsın.. Bir az derlen toplan, süslen.. Yoksa, erkekler böyle hırpanilere, sallapatılara katiyen ehemmiyet vermezler!..

Ayten, herkesten acı sözler duya duya bir az yola gelir gibi oldu. Sabahları saçlarını maşa ile kıvırıp tepesinde kokorozlar yapmaya, entarisinin eteğini kısa göstermek için boyunun fazla kısmını kemerinin altında toplamıya başladı.

Dudaklarını gitgide daha çok kızıllaştırıyor, sokakta yürürken, şirkette odadan odaya gitmek için koridorlardan geçerken kız arkadaşlarından gördüğü gibi vücudunun ötesini berisini oynatıyor, fakat akşamları eve dönünce birdenbire kendini kapıp koyuveriyor, eski Ayten olup çıkıveriyordu.

Bir gün büronun dağılma zamanında iki arkadaşının konuştukları, hiç te istemediği halde, zorla kulağına çalındı. Sarı saçlı, bal rengi gözlü fıkırdağı, kara gözlü, esmer tenli, bön bakışlıya:

— Öf aman, diyordu, aşk mektubu yazmasını da hiç beceremem bilirsin.. Evelleri mecburen aklıma ne gelirse çiziktiriveriyordum.. *Şimdi, Allah razı olsun*, ambardaki Sadiye hanım beni bu zahmetten kurtarıyor.. Eline bir kâğıt sıkıştırdım mı, küçücük bir sahifenin içinde öyle diller döküyor ki sorma!.. Kadın vaktiyle şairmiymiş, Edebiyat Fakültesinde okuyormuş ta bitirememiş mi.. hülâsa, bir şeymiş.. Ne ise orası bize lâzım değil!..

***

Ayten, ertesi gün öğle tatilinde ambarın yarı karanlık köşesindeki tahta masaya yaydığı gazetenin üzerinde öğle yemeğini iştahsız iştahsız çimlenen Sadiye hanımın yanına korka korka yaklaştı. Kulağına eğildi:

— Affedersiniz, dedi, rahatsız ettim ama, ben de bir kaç aşk mektubu yazdırmak istiyorum ama bir delikanlıya karşı değil.. Bilâkis mektup bir erkek tarafından bana gönderilecek.. Evin adresini takdim edeyim de..

Sadiye hanım beyaz saçlı başını iki tarafa sallıyarak ağzındaki lokmayı yuttu. Küçük bir gülümseme yüzünde yeni peyda olmıya başlamış buruşuklukları birden derinleştirdi:

— Maksadını anladım Aytenciğim, dedi, ortaya bir kıskançlık meselesi çıkartmak fikrindesin! İyi.. iyi ama, bu yeni âşıkının ne biçimde olmasını istiyorsun?

Ayten, aşk kelimesini duyunca kızararak ve utanarak cevap verdi:

— Sadiye hanımcığım, siz nasıl münasip görürseniz öyle olsun.. Yeter ki, mutlaka evlenmeğe niyeti bulunsun!

Sadiye hanım, sağ elindeki çakı ile kestiği küçük bir parça kaşar peynirini ağır ağır sol elinde ikiye katladığı ekmeğin arasına sıkıştırmıya çalışırken düşünmek fırsatını da kaçırmamıştı. Birden:

— Peki yavrum, dedi, yeni âşıkın kırk yaşında bir doktor.. Karısı ölmüş, nur topu gibi bir erkek çocuğu ile dul kalmış.. Seni çıldırasiye seviyor ve mutlaka evlenmek istiyor..

Ayten çantasını açtı. Tek bir liralık çıkarıp elini masanın altına doğru uzattı. Parayı Sadiyenin avucuna sıkıştırdı:

— Teşekkür ederim, dedi, üst üste beş hafta birer tane beklerim.. Bedellerini de pazartesileri peşin takdim ederim..

— Haydi güle güle kızım, Allah işini ras getirsin!

***

Ayten, iki gün sonra, akşam eve döndüğü vakit yemek masasının üstündeki şık bir zarf gözüne ilişti. Her halde bu Sadiye hanıma ısmarladığı mektuptu. Usulca alıp odasına çıktı. İlk bakışta postaya verildiği gibi tertemiz duruyor-

Kim bir Ev sahibi olmak istemez?

YAPI VE KREDİ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ

Bütün Sigortalarınız için

DOĞAN
SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul - Bahçekapı - Birinci Vakıf Han

Telefon. 24267 - 1

Telgraf: Banka - KREDİ / Sigorta - DOĞANTAŞ İstanbul

du. Fakat dikkatlice muâyene edince zarfın buğuya tutulup açıldığını ve tekrar kapatıldığını farketti. Bu işi yapan hiç şüphesiz annesiydi. Zaten, arkasından sessiz adımlarla merdiveni çıktığını hisseder gibi olmuştu. Belki de şimdi, yarı açık duran kapıdan içeriye bakıyordu. O halde, başvurduğu hileyi belli etmemek için rolünü ustalıkla oynaması lâzımdı. Telâş ve heyecandan sanki elleri titriyormnş gibi parmaklarına acayip hareketler yaptırdı. Zarfı hızla yırttı. Gözlerini açıp kaşlarını kaldırarak Sadiye hanımın büyük bir titizlik ve itina ile sıraya dizmiş olduğu basmakalıp cümlelere daldı.

Kapının aralığından başını uzatıp bir müddet bu manzarayı seyreden annesi dayanamadı. Ansızın içeriye daldı. Boğazında birikmiş tükürüğü yutmıya çalışarak sert bir sesle sordu:

— Bu mektup kimden?

Ayten yerinden sıçrar gibi görünerekten başını çevirip cevap verdi:

— Aman anne ödümü kopardın.. Kimden olacak, bir arkadaşımdan..

Hemen büküp çantasına koymak istedi. Annesi sinirlendi:

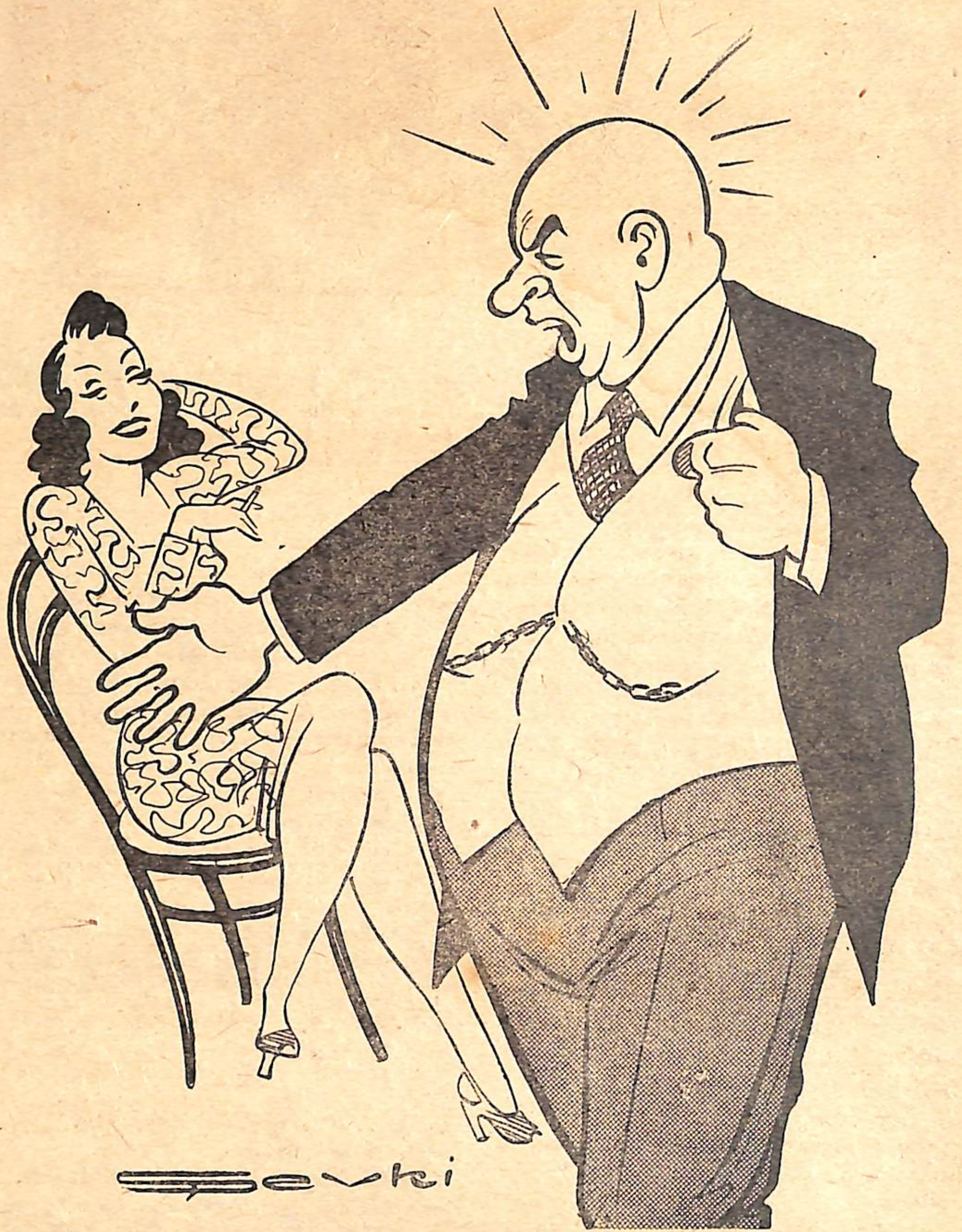
— Arkadaşından olan mektubu niçin benden saklamıya çalışıyorsun?

diye kapıyı çattadan vurup gitti.

Ayten dört hafta daha çorap ve sinema parasından kıstığını götürüp Sadiye hanıma verdi. Mektuplar da hiç aksamadan gelmekte devam etti.

Yavaş yavaş evdeki bütün aile erkânının, babasının annesinin, ağabeysinin hattâ cadaloz teyzesinin ona karşı bakışları, tavırları, hareketleri değişmiye başlamıştı. Aralarında konuşmıya fırsat buldukça hep Aytenin gelişip güzelleştiğinden, pısırıklık ve beceriksizlikten kurtulduğundan bahsediyorlardı. Hattâ bu görüş ve seziş sade evin içine mahsus bir duygu halinde kalmamış, komşulara bile bulaşmıştı.

Ampul buhranı devam ediyor..!

Erkek — Sen benim gibi aydın kafalı bir adamın karısı olmakla iftihar et...
Kadın — Elbet kocacığım, sayende karanlıktan kurtuluyoruz!

Bir pazar günü ağabeysinin arkadaşı Kaya kalabalık bir kafile halinde Mecidiyeköyünde dolaşırlarken mahsus arkada kalmış, Aytene sevgiye ve izdivaca dair bir bahis açtıktan sonra:

— Ayten hanım, demişti, sakın ötekinin berikinin sözlerine kulak asmayınız.. Herkesten ziyade kalbinizi dinleyiniz ve hükmünüzü ona göre veriniz!

Kayanın bu manevrası tabiî annenin babanın gözlerinden kaçmamıştı. Akşam yalnız kaldıkları zaman birbirlerine:

— Kaya, dediler, pekâlâ yakışıklı, istikbali parlak bir çocuk.. Yakında mühendis çıkacak.. Mükemmel bir koca olur.. İlle ve lâkin şu doktoru nasıl aradan çıkarmalı.. Kızın yakasını bırakmıyor ki...

Ayten işi daha ciddî tutmak için akşamları eve bir az geç geliyor, pazar sabahları ortadan kayboluyor, Beyazide kadar çıkıp dönüyordu.

Bir pazar yine böyle kimseye görünmeden sıvışmak üzere idi ki annesi yolunu kesti:

— Ey, dedi, artık yeter.. Bu senin yaptığın düpedüz kepazelik!.. Mademki henüz babanla ben yaşıyoruz.. Sen öyle kendi başına buyrukluk edemez, her fırsatta dışarıya fırlayıp istediğinle sürütemezsin.. Çocuklu herifle evlenip mesut olacağına inanıyor musın, sanki?

Aytenin dudaklarında acı bir gülümseme peyda oldu. Cevap vermeden yürüyüp gitmek istedi. Annesi kolundan çekerek:

— Anlıyor musun, dedi, o adamı bir daha görmiyeceksin.. Bu dünyada kaç kadın sevdiği erkeğe varmıştır. Sersemlik etme, çılgınlıktan vazgeç.. Kaya, hergün gelip gidip bize yalvarıyor.. doktorla alâkanı kestiğin gün seni almıya hazır!

A. Hidayet Reel

Tefrika No. 13

Yazan : A. H. REEL

— Beduşum, emin ol biraz nazlansam bir levha için pek âlâ yüz lira alırım.. Fakat ev tutmak, eşya düzmek zoru iki ayağımı bir pabuca soktu da veryansın ettim, elli altmış liraya şişirdim, durdum.. Yazdıranlar kim.. Vurguncu mu, muhtekir mi, yoksa gerçekten namuslu tüccar mı, orasını kestiremem ? Lâkin ne var ki herifçi oğulları hergün kucakla para kazanıyorlar.. Hani sanattan anladıkları da yok.. Sanattan değil ya, levhadaki kelimelerin, cümlelerin mânasını sökemiyorlar.. Geçenlerde bir tanesi üç dört levha sipariş vermişti. «Sana, dedim, bir tane de İn bigüzeret, yazayım». Ne cevap verse beyenirsiniz «yaz, yaz ama, affedersin mânasını kavrıyamadım.» «Bu da geçer beyahu, nun Farsçası !» deyince «ha sahi vaktiyle Rüştiye mektebinde okumuştuk, okumuştuk ama, unuttuk !» dedi gülüverdi. Ya, işte yeni zenginlermiz böyle.. Keseler dolu ama, kafalar boş !.. Ne ise, ben de ne mânasız lâkırdılarla vakıt geçiriyorum.. Seninle baş başa iken böyle malayani şeylerden bahsetmenin lüzumu var mı ?

— Zarar yok canikom.. Herhalde yarın geleceksin, değil mi, o zaman acısını çıkarır.. Felekten adam akıllı bir gün çalarız.

Hafızın damarlaırndaki kan birden kızgın bir çelik yakıcılığı ile beynine hücum etti, kütüpaneci yabani bir hayvan ihtirasiyle Bedia'yı kucakladı. Sakalının ve bıyığının kıllariyle daha kalın ve daha kaba bir hale gelmiş dudakları genc kadının kayıcı teni üzerinde sömürücü bir açlıkla dolaşırken kolları bütün kuvvetiyle bu yuvarlak vücudu sıkıyor, o kadar sıkıyordu ki körpe kemikler hafifçe çatırdı bile çıkarıyorlardı.

— Ah senden ayrılmamak, bütün hayatımı seninle geçirmek için neler feda etmem ki... Canımı mı, malımı mı?

Bedia bu kadar şahlanmış bir yobazın kuvvet ve terslikle değil, ancak tatlılıkla teskin edilebileceğini takdir ettiği için Hafızın sakallı yanağına hafif bir öpücük kondurdu. Bu buse softanın üzerinde bir morfin tesiri gösterdi. Kolları çözülüverdi, dizleri gevşedi. Çünkü Beduş onu ancak ikinci veya üçüncü defadır ki öpüyordu.. Bu ne saadetti Yarabbi :

Şarkıcı kız, hemen bu durumdan faydalanmaktan geri kalmadı. Cabir Efendiye karşı ummadığı bir sadaka verilmiş dilenciye edilen muameleye benzer bir tavır takındı :

— Canikom, dedi, haydi, şimdi kalk, tıpış tıpış vaktinde evine git !.

Cabir efendi süklüm püklüm sedirin üstünden doğruldu. Gözleri bulanık bir buharla nemlenmişti. Titremekte devam eden dudaklarından şu cümleler döküldü :

— Ah Beduş'um.. Allah seni inandırsın, şuradan cansız cesedim gidiyor.. Ruhum, kalbim, aklım, fikrim, hepsi burada kalıyor.. Ama ne yapacaksın.. Fakat, yakında kurtulacağım.. Her ne pahasına olursa olsun karımdan ayrılacağım.. Şekerim, kaymağım, balım, sen benim karım olacaksın, değil mi ?

Cabir Efendi tekrar Bedianın üzerine atıldı. Kollarını beline doladı, kalın, titrek dudaklar homurdanmakta devam ederekten genc kadının yüzünü sömürdü, sömürdü.

Bu vaziyette genc kadın ona koridoru geçirtmişti. Kapının önüne gelince biçimi kaybolmuş soluk kahve rengi şapkasını başına oturttu :

— Haydi, dedi, uğurlar olsun canikom !.

— Allahaısmarladık «maşukai ruhum !» «sebebi hayatım !»

Lâkırdılariyle beraber kanat kapandı. Bedia kendini sedirin üstüne dar attı ve derin bir «oh!..» çekti.. Elini örtünün altına soktu. Somya ile şilte arasında sakladığı Zühtünün resmini çıkardı :

— Zıpzıpım, canım, dedi, senin için ne eziyetlere, ne işkencelere katlanıyorum. Halbuki bunlara hiç hacet kalmadan pek âlâ sakin ve rahat yaşayabiliriz.. Ah.. sen, yalnız ilk günlerdeki gibi, benim seni sevdiğim kadar değil, az buçuk olsun beni sevsen !

VI

Bu resim, Bediaya Zühdü ile ilk tanıştıkları anı, hattâ daha gerilerini, çocukluk hayatını yirmi altı yıllık ömürlerini dolduran maceraları hatırlattı.

Hafızasını çok sıktığı halde ancak üç dört yaşındaki hali gözünün önüne geliyordu. Ondan evvelkini bir türlü canlandıramıyordu. Üzerinde bir basma entari, ayaklarında bağları gevşemiş beyaz bir sandal Davutpaşanın tozlu sokaklarında koşan küçük kız !. Arasıra annesinden gizli aynaya bakardı. Sarı saçlarının rengini fazla açık, incecik kollarını, bacaklarını pek çelimsiz bulurdu. Fakat gözlerini herkes gibi o da beyenirdi.

Annesi temiz yüzlü, kısa boylu bir kadındı. Çok konuşurdu. Fakat açık kalbli ve alçak gönüllü idi. Bütün komşular :

— Hafize hanımcığım !

Diye ona bayılırlardı. Babası evde olmadığı zamanlar misafirlerin biri gider, biri gelirdi. Babası Necip efendi. Uzun çarşıda terlikçi idi. Sabahleyin erkenden çıkar, akşam geç vakıt dönerdi. Bazen beraberinde iş getirdiği de olurdu. O vakıt gece yarısına kadar çalışırdı.

Necip Efendi, titiz, sinirli, bununla beraber tam bir aile babasıydı. Giyeceğe pek o kadar ehemmiyet vermez fakat kazancı nispetinde her şeyin iyisini yemek isterdi. Arasıra gazete okur, karısına memleket işlerinden, «ahvali âlem» den haberler verirdi.

Bedia o zamanki küçücük dimağına akseden bazı cümleleri şimdi pek iyi hatırlıyordu :

— Uuulan, bu kürtler de niçin isyan ederler, rahat battı galiba.. Fakat, evel Allah askerlerimiz haklarından gelecekler !

Haricî âlemdeki temaslarından mahallenin aktarı Recai efendi, çökük yanakları, kırpık bıyıklariyle o günkü gibi karşısında dikiliyordu. Her şeker almaya gidişinde mutlaka yanağını sıkar :

— Nasılsın bakalım, Beduş !

Derdi, bu ismi ona Recai Efendi takmış, annesi babası da hoşlarına gittiği için kızlarını hep bu adla çağırmaya başlamışlardı.

Babası, sokakta oynamasını, hele erkek çocuklarla temasını hiç arzu etmezdi. Bu isteği hilâfına bir vaziyet hâsıl olduğunu duyarsa kendisine birşey söylemez, annesini hırpalardı. Lâkin Hafize hanım her gün sabahtan akşama kadar Bedianın arkasından koşamazdı ki.. Kapının rezesine yetişmek için iskemlelerden birini taşlıkta fazla gürültü etmeden sürükler, kanadı aralık edip dışarıya fırlardı.

Bu, onun için hudutsuz ve kayıtsız, şartsız bir hürriyet demekti. Kız, erkek seçmeden mahalle çocuklarının teşkil ettiği kalabalık kafileye karışır, bazan Aksaraya inerler, bazan Yanikapı kıyılarına kadar uzanırlardı. Dönüşte kirli yüzünü toztoprak olmuş ellerini sebep tutarak annesi ona güzel bir dayak atar :

— Kaç saattir neredeydin hınzır!

(Arkası var)

DOKTOR

FAHRİ CELÂL

Sinir, kekemelik ve söyleme kusurları tedavisi

Cağaloğlu, No. 21
Telefon: 20785

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDAREHANE
İstanbul, Ankara caddesi, No. 47

Telefon : 22129

ABONE
Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere:
Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

7 Haziran, 1945 Perşembe
Sayı: 63
20 Kuruş

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat
Bahçekapı: SALİH NECATİ

AYLIK ANSİKLOPEDİ

Sayı 12 ile

Birinci cildini tamamladı. Her kütüphanenin temel eseridir.

"Zevcim Gözlerine İnanamıyor!"

Ve on yaş daha genç göründüğümü söyliyor

Bakınız nasıl muvaffak oldum?

Zevcim 'bu cidden bir harikadır' diyor. Ancak iki ay kadar evvel alnımda ve gözlerimle ağzımın etrafında çizgiler ve buruşukluklarım vardı. Hakikaten 'Yaşlı' görünüyordum. Bugün ise, bütün bu çizgilerim kayboldu ve arkadaşlarım bu genç kızın cildi gibi parlak, nermin ve yumuşak olan cildime takdir nazarile bakıyorlar. Her akşam yatmazdan evvel cild gıdası olan pembe renkteki Tokalon kremini kullanıyorum. Terkibinde Viyana Üniversitesi profesörlerinden biri tarafından keşfedilen gençliğin kıymetli ve cazip cevheri olan "Biocel,, vardır. Gündüzleri de cildi beyazlatıp yumuşatan, siyah noktaları gideren ve açık mesameleri sıklaştıran beyaz renkteki Tokalon kremini kullanıyorum.

KISMET

Kısmet ve saadet fenerle aranarak bulunmaz! Onu bir "Millî piyango,, bileti ile hiç beklemediğiniz bir günde elde edebilirsiniz!

7000 SENE EVVEL

Meşhur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

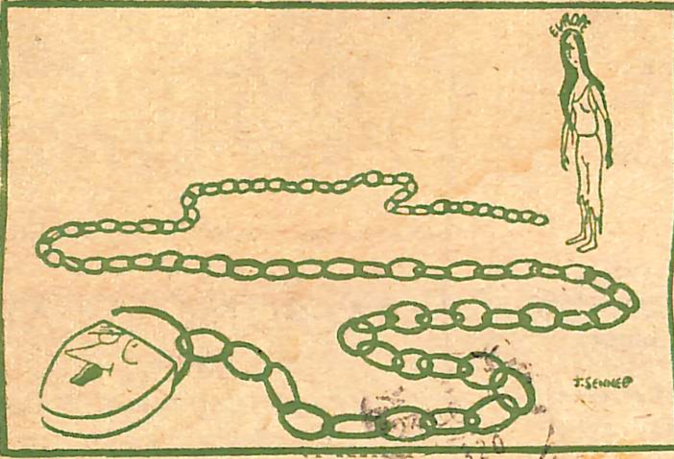

BUGÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR

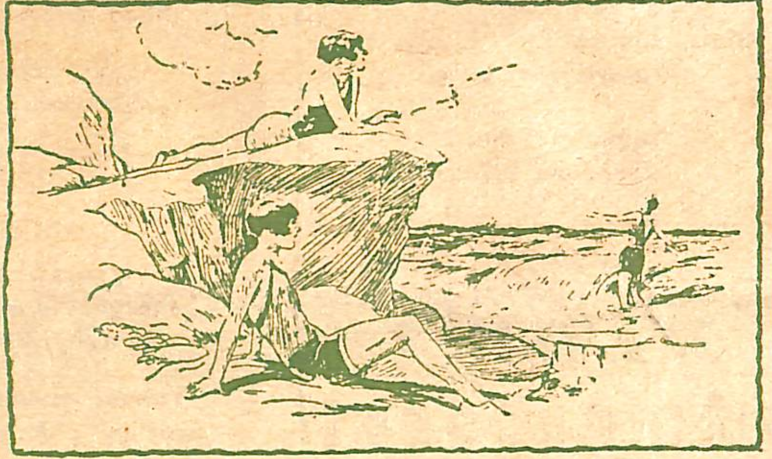
Bira besler, serinletir, neşe verir.

Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer : İbrahim Horoz Basımevi

Dünya Karikatürleri

Kırık kilit!

— Dün, denizde azkalsın boğuluyordu da âşıkı sunî teneffüsle güç belâ ayılttı...

— Merak etme, onun boğulması da sunî idi!..

HAFTANIN SEÇME KARİKATÜRLERİ

— Maşallah, senin hesabın ne kadar kuvvetli kardeş!..

— Tabiî, benim babam tüccar değil, memur... Her şeyimizi hesapla yapıyoruz.

— *Jaka* —

Berber — Vay vay vay.. makaleye bak.. Açmış ağzını, yummuş gözünü.. adamın istikbali parlak..

Müşteri — Sen anlamazsın berber başı.. Ağzını yumup gözünü açanların istikbali daha parlaktır!..

— *Yeni Sabah* —